

7418 SAYILI BASIN KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (“**Kanun**”) 18.10.2022 tarih ve 31987 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Kanun’un 20’nci, 21’inci, 22’nci 25’inci, 26’ncı ve 27. Maddeleri ile 28. Maddesinin a ve b bentleri hariç diğer bentleri 01/04/2023 tarihinde, diğer hükümleri Resmi Gazete’de yayımlandığı tarih itibariyle yürürlükte olacaktır.

Bu kanun kapsamında yapılan düzenlemeler arasında en çok ilgi uyandıran ve tartışmalara yol açanlar arasında; internet haber sitelerinin süreli yayım kapsamına alınması, belirli nitelikleri haiz sosyal ağ sağlayıcıların temsilcilerine teknik, idari, hukuki ve mali yönden yetki ve sorumluluklar getirilmesi, 5237 sayılı TCK Kamu Barışına Karşı Suçlar başlıklı beşinci bölümüne, “Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” (m. 217/A) başlıklı yeni bir suç türü eklenmesi olarak sayılabilecektir.

A. 5187 SAYILI BASIN KANUNU’NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK VE DÜZENLEMELER

- İnternet Haber Sitelerinin Süreli Yayım Kapsamına Alınması:*** İnternet haber siteleri 5187 sayılı Basın Kanunu’na tabi olmak suretiyle süreli yayım kapsamına alınmıştır. İnternet haber sitelerine, faaliyet gösterdikleri iş yeri adresi, ticari unvanı, elektronik posta adresi, iletişim telefonu ve elektronik tebligat adresi ile yer sağlayıcısının adı ve adresi kendilerine ait internet ortamında kullanıcıların ana sayfadan doğrudan ulaşabileceği şekilde ve iletişim başlığı altında bulundurmalarına ve bir içeriğin ilk kez sunulmaya başladığı tarih ile sonraki güncelleme tarihleri, her erişildiğinde değişmeyecek şekilde içeriğin üzerinde belirtilmesine ilişkin yükümlülük getirilmiştir.
- İnternet Sitelerinde Yayınlanan İçeriklere İlişkin Teslim ve Muhafaza Yükümlülüğü:*** İnternet haber sitelerinde yayınlanan içeriklerin talep eden Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edilmek üzere doğru ve bütün bir şekilde iki yıl süre ile muhafaza edileceğine, yargı mercileri tarafından yayının soruşturma ve kovuşturma konusu olduğunun internet haber sitesine yazılı olarak bildirilmesi halinde, bu işlemlerin sonuçlandırılmasının bildirilmesine kadar soruşturma ve kovuşturma konusu yayım kaydının saklanması zorunluluğu getirilmiştir.
- Düzeltilme ve Cevap Yazısı Yayınlanması:*** İnternet haber sitelerinde zarar gören kişinin düzeltme ve cevap yazısı; sorumlu müdür tarafından hiçbir düzeltme ve ekleme yapmaksızın, yazıyı aldığı tarihten itibaren en geç bir gün içinde, ilgili yayının yer aldığı sayfa ve sütunlarda, URL bağlantısı sağlanmak suretiyle, aynı puntolarla ve aynı şekilde yayımlamak zorundadır. Yayın hakkında verilen erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin çıkarılması kararının uygulanması ya da internet haber sitesi tarafından içeriğin kendiliğinden çıkarılması durumunda, düzeltme ve cevap metni ilgili yayının yapıldığı internet haber sitesinde ilk yirmi dört saati ana sayfada olmak üzere bir hafta süreyle yayımlanacaktır.

4. **Basın Kartı:** Basın kartına ilişkin yapılan başvurular, basın kararını veren mercii, basın kartı alabilecek kişiler ve basın kartı almak için gerekli şartlar hususlarında düzenlemeler ve değişiklikler getirilmiştir.

B. 5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK VE DÜZENLEMELER

1. **Halkı Yanıltıcı Bilgiyi Alenen Yayma Suçu:** 5237 Türk Ceza Kanunu'na, "Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" başlıklı 217/A maddesi eklenmiştir. Maddede; "Sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Fail, suç gerçek kimliğini gizleyerek veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlemesi hâlinde, birinci fıkraya göre verilen ceza yarı oranında artırılır." Denilmekte olup, sosyal medya kullanıcılarının, gazetecilerin, tüm basın/medya mensuplarının 3 yıla kadar hapis cezası almasının önü açılmıştır.

C. 5641 SAYILI İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARIN DÜZENLENMESİ VE BU YAYINLAR YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARA MÜDAHELE EDİLMESİ HAKKINDA KANUN'DA YAPILAN DEĞİŞİKLİK VE DÜZENLEMELER

1. **Erişim Sağlayıcıları Birliği Yetkisi:** 5641 Sayılı Kanun kapsamında yer alan Erişim Sağlayıcıları birliğine, internet sitelerinde bulunan tüm içeriğin çıkarılması ve/veya ilgili içeriğin erişiminin engellenmesine yönelik karar alma yetkisi verilmiştir.
2. **Sosyal Medya Sağlayıcılarının Yükümlülükleri:** Türkiye'den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıları, yapılan bu değişiklikler ile birlikte Kanun kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla Türkiye'de bulunan en az bir kişiyi temsilci olarak belirlemekle yükümlü kılınmışlardır.

Türkiye'den erişimi bir milyondan fazla olan yurt içi ve yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcı, temsilcinin kimlik bilgilerini Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na ("BTK"), bildirmekle yükümlü kılınmışlardır. Yurtdışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılarının Türkiye'den günlük erişiminin on milyondan fazla olması halinde ise sağlayıcı tarafından belirlenen temsilci tüzel kişi olduğu takdirde, doğrudan sosyal ağ sağlayıcısı tarafından sermaye şirketi şeklinde kurulan bir şube açılması zorunlu hale getirilmiştir.

Türkiye'den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt içi ve yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıları, içeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesi kararlarının uygulanmasına ilişkin raporları 6 aylık dönemlerde BTK'ya bildirmekle yükümlü olacaktır.

3. **Milli İstihbarat Teşkilatına İlişkin Bilgi ve Belgeler:** Milli İstihbarat Teşkilatı'nın görev ve faaliyetleri kapsamındaki bilgi ve belgelerin teşkilat mensupları ile ailelerinin

bilgilerinin ve bu kişilerin makamı gibi bilgilerin yer aldığı içeriklerin internet yayınlarından çıkarılabilmemesine olanak tanınmıştır.

- 4. Reklam yasağı:** 5651 sayılı Kanun uyarınca BTK Başkanı tarafından verilen içeriğin çıkarılması ile erişimin engellenmesi kararının yerine getirilmemesi halinde, sosyal ağ sağlayıcısının altı aya kadar reklam vermesinin yasaklanmasına karar verilebilecek olup, yeni sözleşme kurulması ve para transferi sağlanması yasaklanabilecektir.

SONUÇ

Söz konusu Kanun ile yapılan düzenlemeler çeşitli tartışmalara yol açmıştır. Bir taraf, ifade özgürlüğünün kısıtlanacağı, getirilen yaptırımların ölçülü olmadığı, haber alma hakkının ihlal edileceği sebeplerine dayanarak ilgili Kanun'a karşı çıkarken; diğer taraf kamu düzeninin sağlanması ve vatandaşların temel hak ve özgürlüklerinin korunmasına ilişkin düzenlemeler getirdiği görüşünü savunmaktadır.

Özellikle Kanun'un kamuoyunda Sansür Yasası olarak anılmasına sebep olan 29. Madde ile getirilen düzenleme kapsamında, yanıltıcı bilgi, halk arasında endişe, korku veya panik yaratma saiki, gereceğe aykırı bilgi kavramları yer almasına rağmen tanımlanmamış veya tespit edilme şekline ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Bu kapsamda suçun unsurları açıkça belirtilmemiş olduğundan ilgili madde suç ve cezanın kanuniliği ilkesiyle çelişmektedir, bu da çeşitli hak ihlallerinin doğmasına sebebiyet verebilecektir.

Saygılarımızla,

MAY Avukatlık bürosu